

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Corpus Juris Canonici

Gregor <XIII., Papst>

Coloniae Munatianæ, 1665

4 Strictius ad clastrum monacho transire licebit.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62915](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62915)

ceditate à fratribus suis privatum esse, atque contra omnem (ut dictum est) voluntatem suam, quasi regularem illum monachum permanere volunt. Super qua re diligenti cura investigantes, etiam sub adjuratione patrum ipsius, si verum diceret, interrogavimus: sed idem pater Artho respondit se talem habuisse & habere voluntatem, ut si filius suus verus monachus fieret, & in locum eius succederet. Sub testificatione autem iurejurando firmavit, quod quando primitus ei cucullam induit, idem Lambertus semper restitit, & nunquam se fieri monachum consentit; sed demum ab insequentibus monastico habitu violenter est indutus, asserens, quod nunquam regulam aliquam promissit, neque ego, pater eius, pallio & altaris indutum illum obtuli, neque à quocumque sacerdote vel Abbate, (ut mos postit) benedictione percepta regulam vel monachorum subsecutum futurum promissit. Super his omnibus etiam protestatus est praefatus clericus Artho, quia si eo tempore, tam dicit observantia monasticam intellexisset regulam, nunquam eandem filium Lambertum coegisset portare cucullam. Quapropter consulte psalmographi & verba recolentes, quibus voluntarie se Deo sacrificare pronuntiat, & voluntaria oris sui benedictio fieri in conspectu Dei oblectat, presentem, ut dictum est, clericum nomine Lambertum minime debere existimari sub talia violentia fieri monachum. Quod enim quis non eligit nec optat, profecto non diligit: quod autem non diligit, facile contemnit. Nullam quippe bonum nisi voluntarium. Idcirco Dominus d. non ferendum in via virgam, per quam violentia ulli inferatur, præcepit. Quapropter consultus agetur, si p. is suis habitibus contemptum mundi, & amorem Dei predicando, quam violentiam inferendo, ad caelestem amorem illum accenderit. Unde omnium vestrum charitati hanc nostri Apostolus mandare decrevimus epistolam, monentes atque præcipientes, quatenus (si ita verum est, ut illi dicunt) nullus Episcopus vel Abbas, seu monachorum reliquorum conventus, monasticum illum regulis in vitam subiacere compellat: neque ullo modo fratres eius per hanc occasionem licentiam habeant paterna seu materna illam hereditate privare: sed usque dum divina inspiratione compunctus propria voluntate regula se subdat, licet eam à mundanis & laicalibus remorum negotiationibus vel negotiis, inter religiosos & ecclesiasticos viros in canonica degere vita. Non enim putamus (quod ab his) canonicos religiosos à sanctorum monachorum vita & consortio sanctos: quia unusquisque secundum Apostolum s. propriam mercedem accipiet secundum laborem suum.

C. IV. ¶ *Si vero Episcopi vel Abbatis illic promissionibus a sepe consuevit, vel religionis vestem susceperint, ipsi quidem in eis, quod caperunt, permancant, res vero earum hereditatis suis restituatur.*

C. V. ¶ *Restituatur hereditas res earum, qui ab Episcopis vel Abbatibus decepti commam deposuerunt.*

Unde in Moguntino concilio f. legitur.

Constituit sane facer iste conventus, ut Episcopi si ve Abbates, qui non in fructum animarum, sed in avaritiam & turpe lucrum inhiantes, quoslibet homines eorum veniendo rotunderunt, & res eorum tali persuasione suscipuerunt, penitentia canonica (ut pote turpis lucri sectatores) subiacent. Hi vero, qui illic commam deposuerunt, in eo, quod coeperunt, perseverare cogantur, res vero eorum hæreditibus reddantur.

¶ *De hac citatione dictum est sup. 10. q. 7. c. penult.*

a. al. voluit. b. al. palli. aliqui manuscripsi. c. Ivo. c. Pfall. 37. 108. 112. d. Marti. 10. e. 1. Corin. 7. f. In Cabil. 2. cap. 7. g. Supra 10. quæst. 7. constituit. Durand. lib. 2. cap. 93. h. p. 7. cap. 100.

QVÆSTIO IV.

Quid vero ab uno monasterio in aliud districtus transire monachus liberum sit, ex concilio a Triburicensi habetur: in quo sic statutum est.

C. I. ¶ *Non sunt prohibenda virgines sacris, qua causa religionis aliud monasterium adire desiderant.*

Virgines b. sacre, si pro lucro anime suæ propter distractionem vitam ad aliud monasterium pergere dispossuerint, ibidemque commanere decreverint, synodus concedit. Si vero fuga disciplinae alium locum quaesierint, redire cogantur.

Quod autem de virginibus sacris hoc capitulo statuitur, de monachis etiam consequenter intelligitur, & de quolibet etiam clerico.

2. pars. Sed obicitur illud Basilii.

C. II. ¶ *Vota monachi sine consensu Abbatis sui irrita sunt.*

Monacho non licet votumovere sine consensu Abbatis sui; si autem voverit, frangendum erit.

¶ *Sensus huius capituli aliquo modo elici potest ex sermone 2. dist. 11. de institutione monachorum. & cap. 28. monasticarum constitutionum B. Basilii.*

C. III. ¶ *Monachum nullus suscipiat aut ordinet absque Abbatis sui permisso.*

Item illud Agathensis concilii, cap. 27.

Monachum d. nisi Abbatis sui aut permisso, aut voluntate ad alterum monasterium commigrantem, nullus Abbas suscipere aut retinere presumat: sed ubi cunque fuerit, Abbati suo auctoritate canonum revocetur. ¶ *Item clericis sine e. commendatitiis literis Episcopi sui licentia non pateat evagandi. In monachis quoque presentis sententiæ forma servetur, quos si verborum increpatio non emendaverit, etiam verberibus statim coerceri. Servandum quoque de monachis, ne eis ad solitarias cellulas liceat à congregatione discedere; nisi forte probatis post emeritos labores, aut propter infirmitatis necessitatem asperior, Abbatis licentia, regula remittatur. Quod ita demum fiat, ut intra eadem monasterii septa manentes, tamen sub Abbatis potestate, separatas habere cellulas permittantur. Abbati quoque & singulas diversas cellulas, aut plura monasteria habere non liceat, nisi tantum propter inextinguibilem hospitalitatis intra muros receptacula collocare.*

1. ¶ Licentia.] *Hac vox abest à veterioribus conciliorum editionibus, & duobus codicibus Vaticanis, duobusque item Gratiani exemplaribus. In recentioribus autem Colonienfis legitur, asperior ab Abbatis regula permittatur. Sed apud Iulianum antecessorem novellus 23. num. 15. ubi simile habetur, licentia Abbati requiritur.*

2. ¶ Abbati quoque.] *Sic in aliquot conciliorum editionibus. In aliis autem præcipue in Colonienfi quatuor tantum legitur: Abbatis quoque; singulis diversas cellulas.*

Verum hoc intelligendum est de monachis religiose viris, quibus vota specialis abstinentia, vel alicuius distractionis, qua generalem consuetudinem suorum fratrum excedat, sine Abbatis consensuovere non licet, ne super eos fratres scandalizentur. Causa etiam illorum statutum est hoc, qui regularem disciplinam subterfugientes peregrinationis vota sibi assumunt, quod nec monachis, nec alicui clerico licet, ne hac occasione ad facultatem conversationem redeat.

a. Simile in concil. Triburicensi, quod exstat, cap. 23. b. Burch. lib. 8. cap. 34. Ivo part. 7. cap. 45. c. Polyc. lib. 4. tit. 34. Burch. lib. 8. cap. 9. Ivo p. 7. v. 32. d. Ivo part. 3. cap. 17. Ex eodem concilio cap. 38. e. Vener. c. 5. Pamm. 13. cap. 67. f. Concord. Iulianus antecess. novellus 23. c. 15.

740

volun. to. Quod ni relicta i naptias purgan. in potest d. dele.

atrix na. in & mu. gionum, erit dde. avacac. ir deton. si autem oluerim, habean. unioni. iudom. superio.

no legitur. nec locu.

in motu. neq. ad. aultue. h. ut. ad. ubi pro.

arbitrio. suscipiam.

sub.

cum pe. e. omite. operans. idem pr. propriis. 3. ut post. in locum. inire e. memorat. one extra. gigitur. ped. (ci) Salo. tris obli. lem Lan. ur ferunt. utena ha.

reditan.